

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 6 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.—

Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 38.

V Ptuj, v nedeljo dne 23. septembra 1917

XVIII. letnik

Junaki regimenta št. 87.

Domačemu regimentu v hvaležnosti štajerske domovine napisal

Karl Linhart.

(Po melodiji „Regiment po cesti gre“ ...)

Regiment ponosni smo,
Premagal vrag nas sam ne bo,
Naj si bude Rus ali Italijan,
Mi stojimo domovini v brán!

V naših žilah rdeča kri,
Cesarja pač izdala ni —
In naj le kroglje divje nas morè,
Fantje štajerski se ne bojè!

Pridi, pridi, zlobni Srb,
Tvoja jeza nam ni skrb,
Pridi Rus, pridi ti prokleti Lah, —
Mi zdrobimo vas, vas vse v prah!

Kje nas meja ne pozna?
Našo kri ne pila tla?
Mi smo Štajerci, mi smo zlato,
Boljših nikdar, nikdar več ne bo!

Ne pozabi, mati nas!
Naš pogum očeta je kràs!
In ti ljubiča, ne jokaj nam,
Saj prisego smo držali tam ...

Cesar naš nas je pozval,
Vsak od nas kot skala stal, —
In ti Avstrija, ti ljubljena,
Zate naša bijejo srca ...

Regiment ponosni smo —
Premagal vrag nas sam ne bo!
Štajerska kri se nikdar ne uda —
Živio cesar, živio Avstrija!

Gospodarske razmere in delo okrajnega zastopa v Ptuj.

Vojna je v gospodarskem oziru vse razmere spremenila. To čutimo posebno tudi v ptujskem okraju. Žal, da se poklicani slovenski poslanci raje za politiko brigajo, nego da bi kmetškemu ljudstvu v njegovih gospodarskih potrebah pomagali. K sreči deluje naš okrajni zastop z svojim neumorno delavnim načelnikom g. Jožefom Ornič z vsemi silami, da pomaga kmetškemu ljudstvu in mu pridobi vse tisto, kar je za naš gospodarski napredek ter razvitek potrebno. Tako gospodarsko delo je v današnjih vojnih časih jako težavno in zasluži vsled tega temvečjo hvalo.

V zadnjem času je ptujski okrajni zastop zlasti nato deloval, da se kmetom v okraju preskrbi potrebno setveno blago. Napravil je ustmeno in pismeno vse mogoče vloge na c. kr. poljedeljsko ministerstvo ter ostale v poštev prihajajoče oblasti. Te vloge

so bile natančno vtemeljene in vposnemamo iz njih sledeče podatke:

Ako se razmere ne spremenijo, nastala bode v okraju, zlasti pa v naših prelepih, a revnih Halozah, naravnost lakota. Haložani se v prejšnjih letih niso nikdar s pridelovanjem žita pečali. Delali so vedno in edino le za pridelovanje vina. Nasad žita se je v Halozah vsled neugodnih zemeljskih razmer zamogel izvršiti le v jako omejeni meri. Haložanski vinogradnik je tudi vedno prav lahko dobival vsa potrebna živila (moko, stročje itd.). Zdaj v vojni pa se je ta slika grozno spremenila. Vinogradnik iz Haloz danes potrebnih živil sploh ne dobi. Poleg tega pa je neznatna žetev, na katero je stavil vse svoje upe, vsled grozovite suše popolnoma izostala. Kar je od itak popolnoma zanemarjene živine po rekviriranju še ostalo, to se mora zdaj vsled pomanjkanja krme prodati. Čeprav vlada v tem oziru v okraju največja beda, se vkljub temu celo v Halozah z rekviriranjem krme nadaljuje. Mali vinogradnik, katerega živina je obstala večinoma le iz ene krave, katera je morala njega in njegovo družino skozi celo zimo z mlekom preskrbeti, mora zdaj tudi to kravo vsled pomanjkanja krme prodati.

Ako pa pogledamo preko meje v drugo državno polovico, vidimo tam prav čudežno velike množice mrve in slame nabrane, medtem ko pri nas najpotrebnejše krme primanjkuje. Ogrski judje pa ponujajo na Štajerskem slamo po 80 kron za 100 kilogramov ...

Pričakuje nas pa večja beda in revščina! Vsled počasnosti gotovih merodajnih činiteljev se dostikrat najvažnejše gospodarsko delo zanemarija.

Okrajni zastop je vsled izkušenj, ki jih je zbral tekem let, prišel do prepričanja, da je neobhodno potrebno, v svrhu povzdige itak zanemarjenega pridelovanja žita, pridobiti potrebna semena od zunaj. Tako bi se dalo tukajšnjim kmetovalcem priliko, z dobrim semenom izboljšati svoja žitna polja.

Vsa ta prizadevanja, ki jih je storil okrajni zastop že od leta 1915 sem, pa so se izjalovila vsled odklonitve vojno-žitnega prometnega zavoda.

Letos je okrajni odbor upal, da bode prišel nasproti tej že dolgo čuteni potrebi. Okrajni odbor ptujski je napravil naročila in pogodbe za dobavo semen s sledečimi tvrdkami: Ekonomija E. Davorschan, Kirchau na Moravskem (4 vagonov pšenice, 5 vagonov rži); sladkorna fabrika Pawlowitz na Moravskem (1 vagon rži, 1 pšenice in 1 ječmena); tvrdka „Selecta“ v Pischelli pri Pragi (1 vagon originalne zimske pšenice); sladkorna fabrika Kuttner v Lundenburgu (1 vagon Dioszeške velikanske pšenice); graščina grofa Waldstein-Wartenberg v Trebitschu na Moravskem (5 vagonov Petkuške rži); graščina Katzenberg na Innu (1 vagon pšenice, 1 vagon rži, 15 centov ječmena); sladkorna fabrika v Ogrski Ostravi (2 vagona pšenice „non

plus ultra“); graščina Fußdorf pri Iglavi (4 vagone zimske rži); graščina grofa Taft v Osterburgu (5 vagonov Ellišavske setvene rži); ekonomija kneza Löwenstein v Schwanbergu (1 vagon Petoške setvene rži); sladkorna fabrika Ornowitz v Višavi na Moravskem (2 vagona Friedrichswertskega zimskega ječmena). Deloma se je že vreče vposlalo. Ali vsa ta naročila so bila doslej brezuspešna, ker sme le vojno-žitni prometni zavod žitje nakupovati. Obrnilo se je potem tudi na zvezo kmetijskih zadrug v Gradcu, pa istotako brez uspeha. Danes — dne 17. septembra — pa okrajnemu odhodu še ni znano, ali in koliko zimskega semena se bode okraju odkazalo.

Kakor se čuje, je pristojna oblast mnenja, da je ptujski okraj preveč semena zahteval. Okraj je prosil skupno za 24 vagonov semena. Ta prošnja je opravičena, ako se pomisli, da je ptujski okraj največji na Štajerskem. Razven 6000 haložanskih malih kmetov, ki se jih mora s setvenim blagom obdeliti, da se njih pridelovanje žitja zviša, mora tudi mnogo drugih posestnikov vsled vladajočih razmer krušno zrnje saditi, čeprav se doslej nikdar niso s tem pečali. Ako se računa pri številu okroglo za dobavo opravičenih povprečno oddajo 35 kilogramov za družino; potem napravi že to prav ogromno množino 21 vagonov setvenega žitja. Poleg tega je dobil okrajni odbor prav mnogo naznanil, v katerih hočejo posestniki svoje lastno žito za dobro semensko blago izmenjati.

Iz vseh teh vzrokov je pač nujno potrebno, da dobi ptujski okraj pravočasno potrebno množino semenskega blaga. Kaj pomaga tudi najlepše seme, ako pride prepozno in ako ni več mogoče, da se pravilno porabi? Kaj pomaga vsa setvena obveznost in dostikrat v dovolj veliki izmeri na razpolago stoječa zemljišča, ako se vkljub vsemu trudu potrebnega semena pravočasno ne dobi?

Pa še ena skrb teži zlasti naše vinogradnike. To je namreč dobava potrebnega surovega sladkorja za izdelovanje tropinovega vina in kristalnega sladkorja za izboljšanje vina. Tudi to zadevo se preveč zanemarija in zavlačuje. Nevarnost je velika, da se bode s prepozno oddajo potrebnih sladkornih množic doslej še nepregledno škoda povzročilo.

To je približno vsebina gospodarskih zahtev, ki jih je stavil g. načelnik Ornič v imenu ptujskega okraja na merodajne oblasti. Tem zahtevam se morajo tudi vsi kmetovalci brez razlike politične stranke pridružiti, kajti tu se gre za stvar, za gospodarsko korist, ne pa za osebe ali za politiko. Prvaški poslanci žalibog za take zadeve nimajo časa. Oni se raje brigajo za politiko, ki naj bi nas spravila pod srbski ali „jugoslovanski“ jarem. Kmetosko ljudstvo pa se prav nič ne zanima za take politične fantazije, marveč hoče le gospodarsko delo, kakor ga izvršuje ravno delavni ptujski okrajni zastop!

Svetovna vojska.

Očiščenje gore sv. Gabrijela.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 13. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Vzhodno bojišče. V Bukovini in ob Zbruczu živahnije sovražno delovanje artiljerije in prednjih straž.

Italijansko bojišče. Težki sovražni artiljerijski ogenj proti našim postojankam na Montu San Gabriele in vzhodno od Gorice traja naprej. Pri izčiščenju naših jarkov na severno-zapadni strani Monta San Gabriele se je v ljutih bojih od večeraj zjutraj pripeljalo na vjetih 23 oficirjev, 534 mož in zaplenilo 12 strojnih pušk. Proti Podlescu prodirajoče močne sovražne patrulje bile so zavrnjene. — Na Tirolskem in Koroškem omejili so težko nevihtina deževja in snežni viharji bojno delovanje. Šef generalštaba.

Uspehi avstrijskih letalcev v avgustu.

K.-B. Dunaj, 13. septembra. Iz vojniskovnega urada se poroča:

Poročevalni čas označujejo poleg poizvedbe naših letalcev proti vzhodno-italijanskemu in južno-albanskemu obrežju poleti proti pripravljenim odredbam sovražnika za 11. Sočino bitko, med temi zlasti napadi proti fabriškim napravam v dolini Poa. Pričeta so bila podjetja dne 2. avgusta z napadom proti fabriškim napravam pri Bottrighe, pri čemur se je opazovalo polne zadetke in ljute razstrelbe. 3. avgust veljal je napadu na trdnjavo Palmanova in kolodvor od Cervignana ter na baraksa taborišča v Devetaki in Ajello, pri čemur se je severni in vzhodni sektor trdnjave zažgalo, kateri požar se je v celem zalivu kot veliki opazoval. Tudi se je pri temu napadu mnogo razstrelb opazovalo. Naš v boju preiskušeni letalec pomorski lajtnant Banfield napadel je ta dan neki italijanski „Caproni“ med Parenzo in Salvore, ki je bil težko poškodovan. Dne 14. avgusta napravljeni letalni napad na pomorski arzenal v Benetkah spada med najpomembnejša podjetja, ki so jih izvršili naši letalci. Dne 28. avgusta bili so v notranjem pristanu Grada zasidrani torpedni čolni z vidno dobrim uspehom napadeni; istotako zopet dne 31. avgusta v bližini Grada, pri čemur je en torpedni čoln poškodovan obležal, ostali pa so s polno paro v Grado zbežali.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 13. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Južno ceste Riga-Wenden izumaknile so se naše kavaljerijske straže močnemu ruskemu pritisku preko Marizberga in Neu-Kaipena. Severno od Baranoviči, vzhodno od Tarnopola in ob Zbruczu živahni motilni ogenj in poizvedovalne praske.

Makedonska fronta. Južno-zapadno jezera Ochrida so vdrla le slabotni sovražni oddelki v gorovje.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Nemški zračni uspehi v avgustu.

W.-B. Berlin, 13. septembra. V avgustu so naši nasprotniki vsled delovanja naših bojnih sredstev na vseh frontah skupno 595 letal in 37 balonov izgubili. Mi pa smo izgubili temu nasproti 64 letal in 4 balone.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 14. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Italijansko bojišče. Na severni strani Monta San Gabriele bili so trije močni napadi Italijanov odbiti. Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 14. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V noči na 13. t. m. vrgle so nemške kompanije sovražnika iz nekega gozda severno od Langenmarcka; veliko število Angležev je bilo vjetih. V Artoisu in severno od St. Quentin a imelo je več poizvedovalnih podjetij uspeh. Plen in vjeti so padli v naše roke. — Armada nemškega prestolonaslednika. Zapadno od Guignicourta vdrla so naše naskočne čete v drugo francosko črto, prizadele sovražniku v jarkinem boju težke izgube in se vrnile z vjetimi.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 15. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Ob Sočini fronti se je ognjeno delovanje mestoma oživelo. Južno od Sela ob Soči se je več italijanskih sunkov izjalovilo. Na Montu San Gabriele leži težki topovski ogenj. Delni napadi Italijanov bili so odbiti. — Število v avgustu na južno-zapadni fronti sestreljenih italijanskih letal znaša 32. Mi smo izgubili v istem času 11 letal.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 15. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bobenskem ugnju pri St. Julienne sledil je angleški delni napad, ki je bil v protisunku izjalovljen. Nekaj Angležev je bilo vjetih. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pri Craonni so pripeljale naše čete vjete iz francoskih jarkov. Ob cesti Somme-Py-Souain vdrla so Francozi dvakrat brez ognjene priprave proti našim postojankam. Vdrti sovražnik bil je s protinapadi takoj zopet vržen; v naši roki so ostali vjeti. — Na vzhodnem bregu Maase naskočili so po kratkem učinku deli neke naše divizije vzhodno od gozda Chaume. Sovražnik se je močno branil, bil je pa v bližinskem boju vržen. Vjeli smo nad 300 Francozov. Krvave izgube nasprotnika so se povišale še vsled brezuspešnih protinapadov.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Nemško izseljevanje.

Naša slika nam predločuje pomanjkanje naraščajočega nemškega izseljevanja v letih 1881 pa do 1914.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

kot edinega zaščitnika kmetškega stanu ter agitirajte pridno in ob vseh prilikah za njega napredno stranko! Radi tega naj ne manjka v nobeni hiši! Čita ga torej naj vsakdor!

Die überseeische deutsche Auswanderung.

220 000 Personen

1881 1895 1900 1905 1910 1914

37 498 P. 22 309 P. 28 075 P. 25 531 P. 71 803 P.

Zato gre nova ruska republika težkim časom nasproti. Rešiti se zamore le tedaj, ako sklene takoj mir z osrednjimi silami. Potem bi se Rusija zamogla okrepčati, ojačiti, notranja nasprotja pogladiti in si s tem boljše bodočnost vstvariti!

Bolgarska kraljica Eleonora †.

K.-B. Sofija, 12. septembra. Bolgarska kraljica Eleonora je ob 4. uri 20 minut popoldne umrla.

Umrla je soproga poštenega našega zaveznika bolgarskega kralja Ferdinanda. Pokojnica je bila velikodušna kraljica in blaga žena. Na strani svojega kraljevskega vladarja, ki nam je zvesti prijatelj in zaveznik, preživela je težke čase prve in druge balkanske vojne. Doživela pa ni konečne zmage, ki boče tudi bolgarskemu kralju prinesla mogočno bodočnost. Umrla kraljica Eleonora pa je bila tudi prava mati svoji državi. Zato joka ob njeni gomili ves bolgarski narod, pa tudi mi zavezniki čutimo vso pretresljivo žalost te prerane smrti.

Königin Eleonore von Bulgarien †.

Kraljica Eleonora bila je kot princesinja Reuß-Köstritz dne 22. avgusta 1860 v Trebuhenu (na Nemškem) rojena. Zaročila se je z bolgarskim kraljem Ferdinandom dne 6. decembra 1907, poročila pa dne 28. februarja 1908. Na Bolgarskem pridobila si je kraljica hitro vso ljubezen in spoštovanje ljudstva. Visoko izobražena in vestna bila je kralju vredna spremljevalka, njegovim otrokom pa mati in prijateljica. Že kot princesinja se je postavila v rusko-japonski vojni v službo ranjencev in bolnikov. In tako je tudi pozneje do smrti vedno svoje blago, požrtvovalno srce kazala. Bolgarski „Rdeči križ“ izgubi z njo najboljšo pospeševalko in dobrotnico. Čast tej velikodušni kraljici!

Gospodarske.

Nabiranje kopriv.

Splošno narodno gospodarstvo in posebno potrebščine vojne uprave kažejo, kakoršne posebne važnosti je izrabljanje ličja koprive v svrhu pridobivanja vlakna za tkaninsko industrijo in izdelovanje papirja, kakor tudi izraba krmilnih snovi, ki so v rastlini. Na Štajerskem je prevzela zveza poljedelskih zadrug poslovno izvršitev nabiranja samorastlih kopriv potom kmečkega prebivalstva, v kolikor ni zaposleno pri drugih, posebno poljedelskih delih. Celo akcijo bo pospeševal čim najbolj tudi deželni gospodarski urad. Pozivljajo se vsa šolska vodstva in gospodje žetveni komisarje, poljedelske zadruge in podružnice, da se tudi ti posvetijo stvari. Predmetne naloge so bistveno sledeče: 1. Organizacija nabiranja in spravljanja samoraščnih kopriv. 2. Začetna dela za obdelovanje koprive in daljne izvršitve istega. Za vsako šolsko občino se ustanovijo nabiralna mesta. Okrajna nabiralna mesta prevzamejo zopet od občin nabrane koprive v svrhu odpošiljatve. Z nabiranjem samoraščnih kopriv se mora takoj pričeti. Spravljanje se izvrši na ta način, da se odreže steblo tik korenine s srpi, kosami ali

noži, ne pa izruje. Proti koprivam se zavarujejo roke z rokavicami ali ovitimi cunjami. Nekaj ur po odrezu koprive preneha njeno učinkovanje, tako da se more vršiti nadaljno ravnanje brez neprilik. Rastline se ne smejo rezati, če so vsled rose ali dežja vlažne, temveč najboljšje je, če je vreme suho in solčno. Steblo z listjem je potem čim najprej in najnatanejeje posušiti. To se izvrši najbolje v suhem solčnatem vremenu. Najboljše na ravnih strehah ali na sicer drugače pripravnih podlogah, ali pa že od začetka v skednjih, v podstrešjih, na pečnici ali nad ognjiščem. Na ta način se stebela najbolj obvarujejo pred slučajno deževnim vremenom.

Ker vlažna stebela zelo hitro plesnijo ali segnijejo in so kot taka popolnoma brez cene, bo treba posebno paziti, da se ista dobro posušijo. Le popolnoma suha stebela se morejo zvezati v snope in tako shraniti. Pravo suhoto je lahko dognati; steblo se zmenca med prsti in če pri tem lesni drob iz stebela lahko izpade in le ličje preostane, potem ni nevarnosti da bi se stebela pokvarila. Ker se more posušeno listje od stebel z osmunkanjem lahko odstraniti in ker da isto dobro klajo, se priporoča, posebno pri današnji klajni pičlosti, da se to dobivanje listja ne zamudi. Le osmukana stebela naj se izročijo nadaljni podelavi. S tem se po eni strani ne izgubi dragocena klaja za domačo živino, po drugi strani se prihranijo tudi prevozni troški. Stebla se s pokrivastimi stebli v snope po 5 do 10 kilogramov dobro zvežejo in hranijo v prostorih, ki so pred dežjem in talno mokroto dobro zavarovani, dokler se ne odpošljejo nabiralnim mestom. Če se listje v občini sami ne rabi, ga je napolniti v vreče in tako kakor stebela suho shraniti. V tem letu se bodo plačale dosti višje cene za suha in popolnoma brezhibna koprivna stebela in listje takoj pri oddaji. Te znašajo etnotno za 100 kilogramov suhih kopriv (osmukane ali neosmukane) 14 kron; za posušeno listje samo se plača 16 kron za 100 kilogramov. Morebitne stroške za vlaganje in prevoz nabranega blaga trpi družba, katere nabiralni vodje sporazumno z zvezo posebej zaračunajo. Drugi del naloge zadeva obdelovanje koprive. Najprvo morajo nabirati občinski nabiralni vodje semena dobro razvitih kopriv. To se izvrši na ta način, da se pusti majhen del samoraščnih kopriv in sicer ženske rastline, ki se razločujejo od moških po tem, da imajo zrnca v velikosti prosa za seme. Ko seme v avgustu do septembra dozori, se spravijo tudi te rastline. Seme se izsiplje in odda nabiralnemu vodji, da ga shrani. Vsekako bodo inorali nabiralni vodje pri zvezi poljedelskih zadrug na Štajerskem, Gradec, takoj zahtevati lansko seme in ga v dobro ohranjenih vrtnih gredicah posejati,

da bo čimprej veliko sadik za nadaljno obdelovanje na razpolago. Za to obdelovanje se bodo potem dovolile posebne odškodnine.

Razno.

Lažniki! V „Straži“ ali „Gospodarju“ — lista sta si itak oba v kakovosti ednaka, — se mi očita, da sem „oproščen od vojaške službe“ in „da delam jaz cene na ptujskem rotovžu“. Oboje je nesramna laž. Jaz sem izvršil svojo vojaško dolžnost, nisem nikdar niti mezinca mignil, da bi bil oproščen; zaradi boleznih pa sem bil superarbitriran in bodem prišel zopet k prihodnjemu prebiranju. Istotako sem popolnoma neprizadet glede očitavanja „da delam cene“ na rotovžu. Cene dela oblast na Dunaju, drži jih pa itak noben hudič... Gosp. dr. Korošec, zaradi katerega se je ta polemika razvila, pa je duhovnik, ne izvršuje leta dolgo svoje duhovniške službe, je plačan kot duhovnik, ne gre k črnovojniškemu prebiranju, ne služi pri vojaki, medtem ko morajo sivolasi duhovniki kot vojni kurati nevarnost granat prestopiti. — In vpije cesarju „živio“. Kaj, ko bi ita večestitni gospod poskusil — samo poskusil — lepote vojaškega stanu? V splošnem pa še enkrat: imenujem dotičnega pisca v „Straži“ ali „Gospodarju“ lažnika. Naj me toži! Pa prosim uljudno še za nadaljne napade na mojo osebo! — Karl Linhart, urednik „Štajerca“.

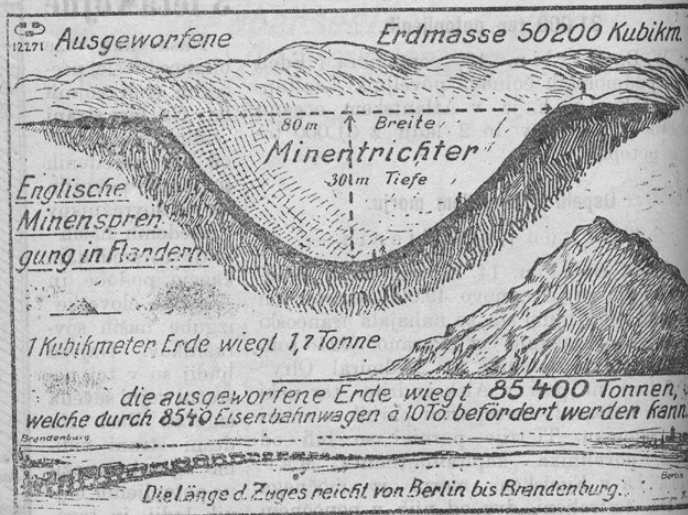
Vjeta dezerterja. Orožniki v Pobrežju pri Mariboru so vjeli infanterista Jožefa Lintonja in Johana Kosar, ki sta bila zasledovana kot dezerterja. Izročili so ju garnizijskemu zaporu v Mariboru.

Železniška nesreča. Iz Radgone se poroča: Dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne peljali sta se obe komtesi Batthyany na vozu iz Radgone v Olsnic. Vodili sta komtesi sami, zadaj pa je sedel kučijaž. Ko se je voz preko železniške proge v Laafeldu peljal, pridrdral je vlak, prijel voz in ga vrgel ob stran, tako, da je bil popolnoma razbit. 17-letni kučijaž hotel se je na „puferju“ mašine prijeti, prišel je pa pod lokomotivo in bil takoj mrtev. Komtesi sta sicer v omedlevico padli, a kmalu jima je bilo toliko boljše, da sta se zamogli na drugem vozu domov vrniti.

70-letnica štajerskega deželnega glavarja. V pondeljek praznovale je štajerski deželni glavar svoj 70. rojstni dan. Naš glavar je že 33 let član štajerskega deželnega zbora. L. 1884 ga je veleposestvo v deželni zbor odposlalo in še isto leto je postal tudi deželni odbornik. L. 1893 postal je po odstopitvenem grofu Wurmbrandu štajerski deželni glavar. Od tega časa sem stoji Edmund grof Attens na čelu dežele, za katero si je stekel izredno visoke zasluge. Bil je vedno pravi plemenit.

Iz vojne na zapadu.

Naša slika kaže angleško razstrelbo mine v Flandriji. Grozno se kaže tu učinek modernih razstrelbil. Pri razstrelbi se pojavljajo zemeljske odprtine do 3 metrov globočine. Cele pokrajine se vsled teh razstrelbil spreminjajo. Na ta način, s tako ogromnimi razstrelbami so hoteli Angleži v Flandriji nemške postojanke razrušiti in za naskok infanterije pripravne narediti. Na naši sliki vidimo, da je bilo pri tej angleški razstrelbi 50.200 kubičnih metrov zemlje izvržene. Odprtina razstrelbe (Minentrichter) je 80 metrov široka in 30 metrov globoka. 1 kubični meter zemlje tehta 1.7 ton, torej znaša pri razstrelbi izvržena

zemlja 85.400 ton. To zemljo bi zamogli prevažati 8540 železniških vagonov po 10 ton. Tak vlak bi bil torej od Berlina pa do Brandenburga dolg.

fabriki. Gasilci so ogenj hitro zadušili in njegovo razširjenje preprečili.

Nesrečna voznja. Dne 8. t. m. peljal se je — tako se poroča iz Oberloibacha — tukajšnji graščak g. Gregor Glavar s svojo soprogo in 2-letnim sinom od Mießla proti domu. Spotoma se je konj splasil. Glavar padel je tako nesrečno iz voza proti nekemu kamenju, da si je glavo razbil in je takoj mrtev obležal. Ženi so se možgane pretresle. Hlapec je prišel pod voz in mu je bila noga zlomljena. Kakor vsled čudeža pa je ostal mali otrok nepoškodovan.

* * *

Hrvatje proti „jugoslovanskemu“ hujskanju. Dr. Korošec in njegovi tovariši se sitno ponajajo s tem, da so tudi Hrvatje za njih „jugoslovansko“ idejō. To pa je popolnoma napačno in zlagano. Kakor pošteni avstrijski Slovenci, tako odklanjajo tudi naši monarhiji zvesti Hrvati vse te naši domovini tako škodljive „jugoslovanske“ težnje. V eni svojih zadnjih številkih piše n. pr. list „Hrvatska“, da so „jugoslovanski“ hujskači s svojo deklaracijo skočili našim sovražnikom, ententi, v naročje. To smo tudi mi že od začetka tega umetno narejenega gibanja trdili. Edino našim sovražnikom, ki nas hočejo zadušiti in razdrobiti, pomagajo „jugoslovanski“ gospodje. „Hrvatska“ pravi tudi, da je vse to prizadevanje nič več in manj kakor peklenski komplot Srbov proti Hrvatom, pri kateremu seveda jugoslovanski voditelji pomagajo. Jugoslavija ustanovljena, bi rekli: „Hodite, bedasti Horvati, rakom žvižgat!“ Na ta način bi po zaslugi dr. Korošca in dr. Kreka prišel za Hrvate dan — finis Croatiae (konec Hrvatske). „Hrvatska“ pravi, da taki „Slovenci“, kakor so ravno Krek in Korošec, ne bodejo Hrvatov ugnali. Že pred desetimi leti so bili (ti slovensko-prvaški voditelji) srbofilski in zato je tudi sedaj njih politika velesrbski manever. — Tako piše pošteni hrvatski list o „jugoslovanski“ hujskariji slovensko-prvaških voditeljev. In vendar se ti hujskači še vedno upajo trditi, da delujejo za cesarja in monarhijo... Proti „jugoslovanski“ hujskariji, ki v svojem bistvu ni drugega nego pomoč našim sovražnikom, so se doslej izjavili naši pošteni slovensko-štajerski prebivalci, oglasili so se proti njej mohamedanski Bosnaki in oglašujejo se proti njej Hrvatje. To je dokaz, da je ta hujskarija dovolj nevarna in da moramo vsi, ki imamo pošteno avstrijsko srce, biti nasprotniki teh jugoslovanskih sanj.

„Na dobro mnenje“. Štajerski pisatelj Peter Rosegger pripoveduje v svojem znamenitem listu „Heimgärtner's Tagebuch“ sledečo dogodico: K fajmoštru v W. prišel je v zadnjem času večkrat neki starejši gospodek in mu je plačal sveto mašo „na dobro mnenje“. Skoraj vsaki mesec je prišel, položil tja goldinar, tako da je moral fajmošter vedno zopet mašo „na dobro mnenje“ brati. Ko se je to že večkrat zgodilo, vprašal je enkrat: „Ja, gospod, na kako dobro mnenje pa Vi mislite, ako se sme vprašati?“ Možakar si je malo ovratnik popravil, je zakašljal in dejal: „Ako smem resničen biti, velečastiti, je stvar sledeča: Jaz delam zdaj tako dobre kupčije z zrnjem, in tako sem si pač mislil, da naj bi vojska še prav dolgo trajala“. Fajmošter je udaril z rokami skupaj: „Oj, oj, to je pač zopet enkrat prav napačno. Jaz sem bral Vaše maše vedno na dobro mnenje, da bi vojna vendar enkrat že konec vzela. In farani so, tako menim, pri Vaših mašah vedno pridno molili, da naj bi oderuhe zrnja kmalu vrag vzela!“

Velika železniška nesreča. Ljubljanski listi poročajo, da se je pri Planini na Notranjskem zgodila težka železniška nesreča. Dva vlaka sta skupaj trčila. Pri temu je bilo 30 oseb ubitih, 130 pa ranjenih.

Železniške nesreče. Pri Parmii na Italijanskem trčila sta dva vlaka skupaj; pri temu je bilo 8 oseb ubitih in 28 ranjenih. — K.-B. poroča iz Londona z dne 15. septembra. V Yorkshiruse je neki vlak prevrnil. Ubitih je bilo 5 mož, ranjenih pa 100 mož.

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 19. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Vzhodno bojišče. Na obeh straneh doline Oitoza smo močne rumunske napade odbili. S hitrim protisunkom bil je na enem mestu vdreti sovražnik popolnoma vržen; njegove izgube so izdatne.

Italijansko bojišče. Pri armadni skupini feldmaršala v. Conrada vodil je za zopetno pridobitev nekega mimogredoč sovražniku pripuščene frontnega oddelka pri Sarcanu pričeti protinapad do polnega uspeha. Vjeli smo 5 oficirjev in nad 300 mož. Šef generalštaba.

Iz nemškega poročila od srede.

K.-B. Berlin, 19. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Povsod ugodno potekli boji. Zapadno ceste Beaumont-Vacherauville so imeli Francozi pri močnem napadu izredno velike izgube. Nemci so sestrelili 16 sovražnih letal.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Revolucija na Italijanskem?

Zadnja poročila pravijo, da so se vršili v vseh večjih mestih Italije, zlasti pa v Benetkah in Milanu, veliki delavski izgredi, pri katerih je prišlo tudi do krvavih bojev z vojaštvom. Posebno v Turinu je bilo mnogo oficirjev in vojakov ubitih. Več dni je bila tudi italijanska meja zaprta. Trdilo se je, da se je to zgodilo zaradi premikanja vojaštva na fronto. V resnici pa se je vojaštvo od fronte poklicalo, da napravi v notranjem Italije mir in red. Kakor vse kaže, pripravljajo se v Italiji ednaki dogodki, kakor so bili oni na Ruskem. Zdj pač nikdo ne kriči več: Evviva la guerra! Kmalu pa boče v Italiji zadel klic: Viva la repubblica!

Električna luč brez baterije! Znana eksportna firma Maks Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstraße 27/51, prinaša novo električno dynamo žepno svetilko v trgovino, ki zamore spremeniti vso industrijo žepnih svetilk z baterijami. Pri tej svetilki pride s pritiskom dynamo v delo, ki daje električni tok za svetilko in s tem lepo, belo svetlobo. Cenejša kakor vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomestilo baterij. Gori kolikor časa se hoče brez opešanja. Cena znaša K 24.—. Katalog proti vpošiljanju 1 K.

Učenca

za mehaniko sprejme Valerian Spruschina, mehanik, Ptuj, Florianigasse 6.

Nerazrušljivo

vztrajati

je naš princip, ako smo gotovi resničnosti in pravilnosti našega stališča. Rabimo vedno Lysoform, ker imamo gotovost, da nas vedno pred vsako infekcijo varuje.

Majer

in en viničar

se pod jako ugodnimi pogoji sprejmeta. Lepo plačilo in mnogo zemlje. Richard Ogriseg, Sturmberg, pri Mariboru, pošta Pesnica. 434

Weintreber

kauft unter besten Bedingungen

Max Straschill

Rann bei Pettau.

Vinske tropine

kupuje pod najboljšimi pogoji

Maks Straschill

Breg pri Ptuj.

V obliki polna

prsa se doseže z po zanesljivosti učinka mnogokrat preizkušenim aparatom

HYPERIN
s patentirano vibracijo. Najnovejša zdravniško priporočena iznajdba znanosti. Vidni uspeh še v 14 dneh, nadaljna raba nepotrebna. Ta izredni aparat se vsem damam vsake starosti najtopleje priporoča. Za neškodljivost in učinek so se izkušene pisateljice opetovano zavzele. Polno jamstvo, postavno varovan. Preseneči na najvišji način. Se more rabiti tudi od dveh oseb. — Ako ne dopade, denar nazaj. Cena s pripravo in navodilom K 7-90. Po pošti za 70 vin. več. Tajna razpošiljatev brez navedbe vsebine po ligij. razpošiljalni J. Kukla, Prag, Perig. 31. 433

Pridni viničar

s 3 do 4 delavskimi močmi se sprejme proti visoki plači pri K. Flick, Frauheim. 432

Der

Branntweinverkauf

findet bis auf weiteres nur mehr in meinem

Hauptgeschäfte
in Rann b. Pettau

statt.

Max Sraschill

Pettau, 18. September 1917.

Razprodaja žganja

se vrši zanaprej do preklica edino v moji

glavni trgovini
na Bregu pri Ptuj.

Maks Straschill

Ptuj, 18. septembra 1917. 438

Licitacija konjev

pri tremskemu nadomestnemu depotu v Ptuj.

V petek 28. septembra 1917 ob 10. uri dopoldne vrši se na mestnem živinskem sejmišču v Ptuj javna licitacija konjev na največjega ponudnika.

Razprodalo se bode 31 za vojno službo nesposobnih, pač pa za kmetijstvo izborno sposobnih zdravih konjev.

Za nakup opravičeni so le tisti, ki imajo od pol. oblasti napravljeno kupno dovoljenje. To dovoljenje mora vsebovati tudi število konjev, ki jih je doletnik opravičen kupiti.

Izključeni so konjski trgovci ozir. prekupčevalci.

Detailirani razprodajalni pogoji ležijo v pisarni transenskega pododdelka v baraknem taborišču v Ptuj; tam jih zamorejo reflektanti vpogledati.

Kupna cena je v gotovini plačati; (koleke plača kupec).

Ptuj, 17. septembra 1917.

Huci I. I.
major.

Pes zbežal.

Neki mali pes, enobarven, hlevski pinč, pepelnosiv, od glave pa do konca nosu z bežim trakom, z neodrezanimi ušesi in repom, circa 40 cm visok, 50 cm dolg, 2½ leta star, jako živahen, ki čuje na ime „Lord“, na marki gravirano „Josek“, — se odda proti dobremu plačilu pri g. Johann Josek v Celju.

„Asanol“

ma presenetljiv uspeh pri pokončavanju Zoharjev (zakon, varovan) ščurkov, mravelj itd. 1 zavojček stane 1 krono.

„Št. Valentinov redilni prašek za prašiče“

je edino uspešen pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in toščo. 1 zavoj stane 1 krono. Naroča se pri Josip Berdajs, Ljubljana, Zeljarška ulica 18. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavojčkov.

Postrežnica

za eno uro dopoldne in eno uro popoldne, oziroma le za eno uro popoldne, sprejme se proti dobremu plačilu. Gospa nadgeometra Sprung v Ptuj, Anastasius Grün-Straße 18, II. nadstropje. 443

Dobre hrastove sode

proda takoj 422 Karl Kasper, trgovec v Ptuj. Herrengasse.

DEKLA

pridna, zvesta in delavna, se sprejme v službo Leopold Slawitsch, trgovec v Ptuj. 427

Pošten

raznoševalec časnikov

in hišni sluga, ki zna tudi nekaj nemški, sprejme se pri W. Blanke, Ptuj.

Pridni 361

vinčarski ljudje

3 osebe, se sprejmejo. Ponudbe na Rudolf Blum, Maribor, Carneristrasse 22.

Kundmachung.

Alle jene Besitzer, welche

Zucker

zur Weinaufbesserung oder zur Erzeugung des Tresterweines (Piccolo) benötigen, müssen ihren Bedarf

sofort

beim zuständigen Gemeindeamte anmelden.

Letzter Tag der Anmeldung ist der 25. September 1917.

Bezirksausschuß Pettau

am 18. September 1917.

Jos. Ornig e. h.

Razglas.

Vsi oni posestniki, ki rabijo

sladkor

za izboljšanje vina ali za izdelovanje tropinovega vina (Piccolo), morajo svojo potrebsčino 440

takoj

pri pristojnemu občinskemu uradu naznaniti.

Zadnji dan naznanila 25. september 1917.

Okrajni odbor v Ptuj

dne 18. septembra 1917.

Jos. Ornig l. r.

Weineinkauf

für die

Landesmusterkellerei.

Der Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Steiermark kauft für seine Landesmusterkellerei in Eggenberg größere Mengen.

heurigen Weinmost ab Presse
und
heurigen Jungwein nach dem
ersten Abzug.

Anbote hiefür wollen ehestens unter Angabe der abzugebenden Menge und Sorte an den Verband nach Graz, Bismarkplatz oder an in der Zeit vom 24. September bis 6. Oktober l. J. an den Leiter der Landesmusterkellerei Herrn Max Ott nach Pettau, Hotel Osterberger gerichtet werden.

Der Verbandsanwalt:

F. Barta.

VINSKI NAKUP

za

deželno vzorno klet.

Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem kupuje za svojo deželno vzorno klet v Eggenbergu večje množine

letošnjega vinskega mošta od preše
in
letošnjega mladega vina po prvem
pretakanju.

Ponudbe za to naj se čimpreje pod označbo množine in vrste pošiljajo na zvezo v Gradec, Bismarkplatz ali pa v času od 24. septembra do 6. oktobra t. l. na vodjo deželne vzorne kleti gosp. Maksa Ott v Ptuj, hotel Osterberger.

Zvezni zastopnik:

F. Barta.

428

Žepna ura

jeklo ali zaniklana

I. vrsta . . . . . K 14
 II. vrsta . . . . . K 20
 Srebro imit. . . . . K 30
 Z dvojnimi manteljem . . . . . K 40
 Z varstveno šipo K 2—, z radijem K 10—več.

Precizijske ure
 K 50—, 60— in 80—.

Razpošiljatev od Dunaja po pošiljati svole z 1 K za poštino tudi na bojišče.

MAX BÖHNEL,

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/51.

Fabrični cenik proti razpošiljati K 1—, Dynamo žepna svetilka K 24— in K 30—.

Ura na napestnik

z varstveno šipo

Veliki format . . . . . K 14
 II. vrsta . . . . . K 20
 Mali format . . . . . K 30
 II. vrsta . . . . . K 40
 Z varstveno šipo K 2—, z radijem K 10—več.

Precizijska ura na napestnik
 K 50—, 60— in 80—.

Zagotovljen uspeh
 Tisočero zahvalnih pisem v prij. vpogled na razpolago.

Polna krasna prsa
 dobite pri rabi 406

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Gar. neškodljiva za vsako starost. **hitri sigurni uspeh.** Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 4—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 9—.

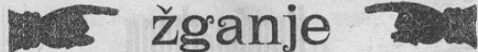
Kosmetisches Dr. A. Rix Präparate Dunaj IX., Lackiererg. 6/H.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelu varuhu“, lekarna „Marija pomaga!“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarna pri „palatnem jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Razglas.

Zaradi premelega odkazanja špirita in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bo

žganje

le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptuj tuji v podeljkih ter sobotah zaprta.

Maks Straschill

žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptuj. 349

Vsak svoj lastni reparater!

Moje Lumax ročno-šivalno šilo šije Štep-Štipe kakor z mašino. Največja iznajdba, da zamorec usnje, raztrgane čevlje, opreme, kože, pieproge, vozne odeje, šole za šotore, filc, kolesne mantelje, vreče, platno in vse drugo močno blago sam sešiti. Neohodno potrebno za vsakogar. Izborno za rokodelce, kmete in vojake. Biser za športne ljudi. Trdna konstrukcija. Izredno lahka raba. Garancija za rabljivost. Prekosi vse konkurenčne izdelke. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompletnega šivalnega šila z cvrtem, štirimi različnimi šivankami in navodilom K 390. 2 kosa K 750, 3 kosi K 11—, 5 koso K 18—. Se razpošilja poštino prosto, ako se denar napret pošlje; pri povzetju poština ekstra, na bojišče le proti naprej-plačilu po **Josef Pelz, Troppau**, Omlützerstrasse 10. Išče se naprej-prodajalce. 376

Brezplačno dobi vsakdo na željo

moj glavni katalog ur, zlatem, srebrnem, godbenem blagu. Violine po K 14, 25 in višje. Dobre harmonike po K 16, 25, 35, 50 in višje, dvestrte harmonike K 70, 80, 100, 120, trivrstne K 180, 200, 240, 280. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu po razpošiljalni hiši **Hans Konrad**, c in kr. dvorni liferant Brúx št. 1740 (Češko). 52

Heinrich Weisz Nagysalló (Kom. Bars)

[Ustanovlj. 1910] oddaja po povzetju spodaj označene čevlje z usnjatim podplatom v vsaki velikosti. Riziko iz k. l. u. č. eni! Izmenjava dovoljena! S cenikom med vojno ne morem služiti. — En par damskih čevljev K 30—, 35—, 40— 45— 50— in 55—. — En par delavskih čevljev (bakance) ca K 48— in 60—. 1 par čevljev za gospode K 40—, 45—, 50—, 55— in 60—. Otroški čevlji v vsaki množini, najceneje, 4 doz čevljske kreme K 1—. Bakance z lesnim podplatom par K 25—. 395

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive las in brade za trajno temno pobarva, 1 steklenica s poštino vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. — K 2-45. Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila: **Jan Grolich**, drožerija pri angelu, Brno, 636, Morava.

Avtomatični lovilec za podgane

K 5-50, za miši K 4—, vlovi brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapid“, ti-soče ščurkov in Rusov v eni noči, po K 5-70. Lovilec muh „N o v a“ K 2-80 in kos. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pisem. Razpošiljatev po povzetju, poština 80 vin. Exporthaus **Tintner**, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26/P. 38

Najlepši kinč ženske so krasna velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo zaupljivo na **Ida Krause**, ki podeli popolnoma brezplačno na podlagi svoje priznane metode disk. nasvet za dosego idealnih polnih oblik. **Ida Krause**, Preßburg (Ogrsko), Schanzstraße 2, Abt. 109. 275

Zelo ugodni nakup.

Na prodaj je dobra kmetija, 15 johov travnika, 8 johov njive, 8 johov srednje obrašč. lesa, štala, obokana za 15 glav živine, mašini na gepelj, 1 in pol ure od mesta Velikovec, 5 minut od glavne ceste, 15 minut od cerkve in šole; cena 20.000 K. Vas **Lippendorf Nr. 2**, St. Peter pri Velikovcu, Koroško. 429

Armadne ure na napestnik.

natančno regulirane in reparirane. — Nihil ali jeklo K 25—, 30— ali 35—. Z radiom svetilom K 30—, 35—, 40—. Srebrne ure na napestnik (Zugarmbanduhren) K 50, 60 3 leta pisemske garancije. Razpošiljatev po povzetju. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur HANNS KONRAD**, c in kr. dvorni liferant Brúx Nr. 1503 (Češko). Glavni katalog zastoj in poštino prosto. 357

Pridni viničarji

s 4—6 delavskimi močmi se sprejmejo. Vprašanja v vinogradu gospe **Paule Kokoschineg**, **Leitersberg** ali v modni trgovini **J. Kokoschineg**, Maribor, Tegetthoffstrasse 13. 420

Sadje

in gospodarska jabolka

kupeje v vsaki množini po najboljših cenah

Maks Straschill
 Breg pri Ptuj. 349

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo, zmožen nemškega in slovenskega jezika, se sprejme pri bratih **Slawitsch v Ptuj.** 425

Viničar

z večimi delavskimi močmi se pod dobrimi pogoji sprejme.

Ferd. Ernst v Ptuj
 gostilna „Judennatzl“. 382

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovi).

Viničarska družina

sprejme se do 1. novembra. Poleg dobrega plačila stojijo tudi njive na razpolago. Vprašanja na g. **Josef Goriupp**, Ptuj. 371

Kdor hoče svoje posestvo ali obrt na Dunaju ali provinci hitro in diskretno prodati, naj se obrne na **Handelsverkehrszeitung „HAVEG“**, Wien, I. Giselstrasse 5, telefon interurban 8275, 159 in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.